

ת"פ 39407/02/19 - מדינת ישראל נגד מוחמד אלשיך מרעי

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 39407-02-19 מדינת ישראל נ' אלשיך מרעי

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו
בעניין:

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה

נגד

הנאשם

מוחמד אלשיך מרעי

באמצעות בא כוחו עו"ד בנימין מלכא

גזר דין

כתב האישום המתוקן:

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של **שימוש במרמה, ערמה ותחבולה** - עבירה לפי סעיף 220 (5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) - התשכ"א - 1961.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, החל משנת 2010, היה הנאשם בעל עסק לעבודות חקלאות ומסגרות, בשם "אבו ג'בל עבודות חקלאיות ומסגרות", הרשום כתיק עוסק מורשה מס' 301543369, על שם אחותו של הנאשם גב' אנואר גאנם (**להלן: "העסק"**).

תיק השומה של העסק התנהל בפקיד שומה מס הכנסה חדרה.

הנאשם היה חייב בהכנה וקיום של פנקסי חשבונות ורשומות על פי הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג - 1973, וכן בהגשת דין וחשבון שנתי על הכנסותיו מהעסק לפקיד השומה, בהתאם לסעיף 131 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 (**להלן: "הפקודה"**).

במהלך השנים 2010 - 2014 (**להלן: "התקופה הרלוונטית"**), ביצע הנאשם עבודות חקלאות ומסגרות עבור לקוחות שונים, הוציא בגין השירות חשבוניות מס של העסקה, וקיבל בגין תמורה כספית (**להלן: "ההכנסה"**).

סכום ההכנסה שהפיק הנאשם בתקופה הרלוונטית אינו פוחת מ-605,122 ₪, כמפורט בכתב האישום.

הנאשם, תוך שימוש במרמה, ערמה ותחבולה, לא הגיש לפקיד השומה דוחות שנתיים על הכנסה בתקופה הרלוונטית, וזאת בכוונה להתחמק מתשלום מס.

במעשיו המתוארים לעיל, השתמש הנאשם בכל מרמה, ערמה ותחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק מתשלום מס.

טענות הצדדים:

טיעוני המאשימה:

המאשימה חזרה על עובדות כתב האישום והדגישה את חומרתן של העבירות הכלכליות מסוג זה שנעברו על ידי הנאשם ועל הצורך להעביר מסר מרתיע לגביו.

המאשימה הפנתה לערכים החברתיים המוגנים בהם פגע הנאשם והם פגיעה בפעילות הכלכלית התקינה של המדינה (כפועל יוצא מפעולות גביית המיסים מהציבור), פגיעה ביחסי האמון בין האזרח למערכת רשויות המס, ופגיעה בעקרון שוויון הנשיאה בנטל המס.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ציינה המאשימה את התכנון שקדם לביצוע העבירה; עבירות מס שבוצעו במשך מספר שנים תוך שימוש במרמה, עורמה ותחבולה ותוך שימוש בעוסק מורשה על שם אחותו של הנאשם, כך שמדובר בהתנהלות שיטתית ומתוכננת של הנאשם.

בסוגיית חלופי הזמן, ביקשה המאשימה כי בית המשפט לא יקבל טענה מסוג זה הואיל ובעבירות כלכליות, מטבע הדברים, מתגלות לא פעם בחלופי הזמן ואף תוך ביקורת אקראית, כאשר רשויות המס בודקות מעשיהם של הנאשמים בדרך כלל מספר שנים אחורה.

לאור האמור, עתרה המאשימה למתחם ענישה הולם שנע בין 6 חודשים שניתן וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית, לרבות קנס כספי בסכום שנע בין 10% לבין 20% מסכום ההכנסה שלא דווח.

אשר לנסיבות שלא קשורות בביצוע העבירה, ציינה המאשימה את הנזק הכספי שגרם הנאשם לקופת המדינה, נזק אשר לא בא על תיקונו עד היום. כמו כן, צוין כי לנאשם הרשעה אחת בעבירה על פי חוק מע"מ משנת 2011 בגין ביצוע עבירות בשנת 2006.

המאשימה עתרה לגזור על הנאשם עונש מאסר ברף הבינוני של מתחם העונש הוצע וזאת בשל עברו הפלילי של הנאשם ואי הסרת המחדל. כמו כן, עתרה להטלת מאסר על תנאי מרתיע לתקופה ממושכת וכן קנס כספי גבוה ומרתיע.

טיעוני ההגנה:

ב"כ הנאשם טען כי שליחתו של הנאשם למאסר ואפילו מאסר ממושך בעבודות שירות עלול להוביל את הנאשם לפת לחם. עוד צוין כי הנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי וכן הביע חרטה כנה על מעשיו.

הנאשם עצמו מסר כי העבירות נעברו לפני 10 שנים, כאשר היה בן 25, ללא אב שידריך אותו. הנאשם מסר כי עשה טעויות בחיים. כמו כן, הסביר כי הוא היחיד שעזר ותמך במשפחתו, היה לו עסק שקרס ומאז אינו מצליח להתאושש. הנאשם מסר כי הוא משלם חובות, במיוחד לעובדים. עוד מסר הנאשם כי הוא נשוי שנתיים וכן מסר כי אביו היה נשוי ל-2

נשים והוא מהאישה השנייה, והיחיד שלא קיבל דבר. לגבי ההסתבכות הקודמת עם מע"מ, מסר כי זה היה בשיא הבלגן של העסק הקודם ולמרות שניסה להגיע להסדר, בחרו ללכת לבית המשפט.

דין והכרעה עונשית:

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

במעשיו פגע הנאשם בערך החברתי של הגנה על הקופה הציבורית, בבטחונו הכלכלי של הציבור, אמון הציבור ברשויות המס וכן פגיעה בערך השוויון.

כמו כן, עבירות המס פוגעות בפעילות התקינה של מערכת המס ושיטת העבודה אשר מתבססת על דיווחי אמת ובמועד מאת הנישומים.

הפגיעה בקופה הציבורית פוגעת בכל אזרחי המדינה, שעה שבעת שאדם מעלים מס, נטל המס המוטל על יתר האזרחים הוא גבוה יותר.

בית המשפט העליון עמד על חומרתן של עבירות המס, ראה בעניין זה דברי כב' השופט י.אלרון ברע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נגד מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל".

עוצמת הפגיעה בערכים מוגנים אלו, הינה בינונית.

מדיניות הענישה (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

רע"פ 4736/19 דוד בלום נגד מדינת ישראל (17.7.2019) - הנאשם הורשע באי דיווח הכנסה בסך ₪ 635,000. המבקש הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע שתי עבירות של שימוש במרמה, ערמה או תחבולה בכוונה להתחמק מתשלום מס. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 14 חודשי מאסר בפועל. על המבקש, נעדר עבר פלילי, הושת עונש של 11 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך ₪ 30,000 וענישה נלווית. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על הכרעת הדין וגזר הדין. בית המשפט המחוזי דחה

את הערעור על הכרעת הדין וקיבל את הערעור על גזר הדין. עונשו של המבקש הועמד על 8 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 20,000 ₪ לצד ענישה נלווית. הבקשה לרשות ערעור נדחתה. מחד התחכום של המבקש בהליך זה גבוה מזה של הנאשם דנן, מאידך הסכומים המדוברים נמוכים משמעותית ומדובר במעשה אחד ולא בעשר שנות מחדל כפי המקרה דנן.

רע"פ 4684/12 יוסף נחלי נגד מדינת ישראל (14.6.2012) - הנאשם הורשע בעבירות של מרמה והצגת מסמך כוזב; המבקש לא דיווח על הכנסותיו בגובה 1,209,614 ₪ וכן הציג ללקוחותיו אישור מזויף של ניכוי מס במקור לצורך ניכוי מס מופחת. על המבקש, יליד 1939, הושת עונש של 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו על דרך של עבודות שירות לצד ענישה נלווית. המשיבה ערערה לבית המשפט המחוזי על קולת העונש; הערעור התקבל ועונשו של המבקש הועמד על 12 חודשי מאסר בפועל. הבקשה לרשות ערעור נדחתה תוך אמירה כי בית משפט השלום הקל על הנאשם.

רע"פ 3641/06 ד"ר מנחם צ'צקס נגד מדינת ישראל (28.8.2006) - הנאשם, רופא ומוהל במקצועו, הורשע כי בין השנים 1997-2001 השתמש במרמה, עורמה או תחבולה על מנת להתחמק במזיד ובכוונה מתשלום מס. בתקופה זו, לא הנפיק המבקש חשבוניות מס לפחות לשלושים וחמישה מתוך שלוש מאות לקוחותיו; לא ניהל פנקסי חשבוניות; הכין וקיים פנקסי חשבוניות ורשומות כוזבים בעסק בכך שלא רשם בהם תקבולים מעסקו בסכום של לפחות 248,290 ₪. על המבקש הושתו 12 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 70,000 ₪ וענישה נלווית. ערעור המבקש לבית המשפט המחוזי וכן בקשת רשות הערעור שהגיש לבית המשפט העליון נדחו.

עפ"ג (באר שבע) 57130-11-15 זיו כהן נגד מדינת ישראל (6.1.2016) - המערער הורשע כי במשך 3 שנות מס, ניהל בבית העסק שבבעלותו, 2 סדרות של פנקסים. פנקסי הזמנות בהם 4 ספרות בגינן הונפקו חשבוניות, ואילו פנקסי הזמנות בהם 5 ספרות בגינן לא הונפקו חשבוניות באופן קבוע. המערער השמיט הכנסות בסך כולל של כ-1,100,000 ₪. הוא נדון, במסגרת הסדר טיעון, ל-8 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 55,000 ₪ וענישה נלווית. המערער הסיר את המחדל. הערעור נדחה.

ת"פ (פ"ת) 44536-09-12 מדינת ישראל נגד חמוי (11.3.14) - בית המשפט השלום הרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של עשיית שימוש במרמה ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף. המס הנובע מהדו"חות עמד על סכום של 1,020,000 ₪. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם כולל מאסר הנע בין 6 ל-24 חודשים וקנס בשיעור 5 - 10 אחוזים מגובה המחדל. בין היתר בשל הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות, הטיל בית המשפט על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסכום של 75,000 ₪.

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין):

מעשיו של הנאשם בוצעו תוך תכנון רב. העבירות בוצעו לאורך מספר שנים, כאשר הנאשם פועל במרמה, עורמה ותחבולה, משתמש בתיק עוסק מורשה על שם אחותו. התנהלותו של הנאשם לאורך שנים מעידה על השיטתיות והתכנון שבמעשיו.

הנאשם הוא המבצע הבלעדי של העבירה.

במעשיו גרם הנאשם לנזק לקופת המדינה, בכך שלא שילם מס אמת כנדרש ממנו. כפועל יוצא מהנזק שנגרם לקופת המדינה, פוגע הנאשם גם בכלכלת המדינה וכן בשוויון בין משלמי המיסים. הנאשם לא הסיר את המחדל עד היום, דבר הפועל לפי הפסיקה לחובתו.

מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג (ב) לחוק העונשין):

מתחם העונש ההולם נקבע בעיקר על יסוד הנסיבות האופפות את ביצוע העבירה, ודרגת האשם שהפגין הנאשם, על מנת לשקף הלימה ראויה בין חומרת המעשה, בנסיבותיו, במידת האשם שהפגין הנאשם בעת ביצוע העבירה, לבין העונש לו ראוי הנאשם בגין מעשיו אלה.

בענייננו, יש לשקול את משך הזמן בו בוצעו העבירות - במהלך השנים 2010-2014, ואת היקף הפגיעה בקופה הציבורית - התחמקות מתשלומי מס בסכום הכנסה של מעל 600 אלף ₪.

בנוסף, יש לקחת בחשבון את התחכום והשיטתיות בהם פעל הנאשם כמתואר לעיל המעידים על מידת אשם גבוהה.

בנסיבות המתוארות לעיל ובשים לב למכלול הנתונים שבפני ומדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע כי מתחם הענישה במקרה דנן נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

חריגה ממתחם העונש ההולם לקולה או לחומרה (סעיפים 40ד ו-40ה לחוק העונשין):

לא הונחה בפני בית המשפט תשתית ראיתית-שיקומית, שבכוחה לבסס חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם. עם זאת, גם לא נמצא בסיס לחרוג ממתחם העונש ההולם לחומרה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק העונשין):

מדובר בנאשם בן כ-35, אשר ביצע את המעשים לפני כעשור, בהיותו בן 25. לדבריו, באותה התקופה אביו נפטר והוא נותר המפרנס העיקרי של אמו.

לנאשם הרשעה קודמת יחידה משנת 2011, אשר התיישנה ושעניינה אי הגשת דו"ח במועד לאחר דרישה.

לטענת הנאשם, הוא מצוי במצב כלכלי קשה, לראיה הגיש דוח תיקים לחייב ממערכת ההוצאה לפועל לפיה קיימים חובות על שמו המסתכמים בכ-617 אלף ₪ ועל כן לדבריו, ענישה של מאסר בפועל או בעבודות שירות תוביל אותו לפת לחם.

עוד יש לקחת בחשבון את העובדה שהנאשם הודה במעשיו והביע חרטה.

יחד עם זאת, הנזק שגרם הנאשם לא בא על תיקונו ולא הסיר את מחדליו.

אשר לחלוף הזמן מאז בוצעו העבירות - מדובר בעבירות שהתרחשו לפני 6-10 שנים. צודק ב"כ המאשימה אשר טען כי חלוף הזמן הוא פועל יוצא של אופי עבירות המס, המתגלות באיחור, יחד עם זאת איני מוצא מקום לדחות את טענה זו באופן מוחלט, ואתחשב בחלוף הזמן מאז עברו העבירות בכל הנוגע להתנהלותו של הנאשם במהלך התקופה שחלפה ולעובדה כי הנאשם לא חטא בעבירות מס נוספות בתוך פרק זמן זה.

העונש המתאים (סעיף 40(2) לחוק העונשין):

העונש המתאים בנסיבות העניין, חייב לשקף את חומרת הנסיבות ומידת האשם שהפגין הנאשם באירוע, כמו כן את מכלול הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה וכן חייב העונש המתאים להלום את יתר הנסיבות האישיות של הנאשם והכל כפי שפורט בהרחבה לעיל.

לאחר ששקלתי את נסיבות האירועים, ובכלל זה גובה הסכום המדובר, משך הזמן בו בוצעו העבירות והשיטתיות שנלוותה להן, ומידת האשם שהפגין הנאשם באירוע שהינה בינונית, לצד נסיבותיו האישיות של הנאשם, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, אי הסרת המחדלים ועברו הפלילי, מצאתי כי יש להטיל על הנאשם עונש בחלקו העליון של מתחם העונש ההולם.

אציין, כי נוכח חלוף הזמן, הייתי מורה על ריצוי המאסר בעבודות שירות, אך הואיל ואין בפני חוות דעת ממונה (בשל מחדלי הנאשם), אין מנוס מריצוי המאסר בכליאה ממשית.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

8 חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו ביום 21/9/20, שעה 08:00 במתקן המעצר קישון, כשהוא מצויד בתעודת זהות, ועותק מגזר דין זה.

9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה, וכל עבירה על פקודת מס הכנסה, מסוג פשע.

קנס בסך 50,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתם.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מ-1.10.20 ובכל 1 לחודש שלאחר מכן. פיגור יעמיד את מלוא הקנס לפירעון מיידי, ויפעיל את צו המאסר שלצדו.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"ז אלול תש"פ, 16 ספטמבר 2020, במעמד הצדדים.